

HUIS VAN DE WIJK

LYDIA

Huize Lydia heropent de deuren!

Buurtbewoner wordt buurtwerker

Sappige pruimentaat

ARTZUID!

Wie was Roelof Hart?

Hildo Krop

Deze krant is een uitgave van het Huis van de Wijk Lydia en wordt huis-aan-huis verspreid. Oplage:15.000 (5 x per jaar)

Samenstelling/redactie: Dédé Brouwer (DB), José Helmer (JH), Renée van Kempen (RvK), Mitchy Leimena (ML), Joris Marsman (JM), Carla Pekaar (CP) en Mechtild Rietveld (MR).

Vormgeving: Onno Bakker

Foto's: Archief Lydia (tenzij anders aangegeven) en Date van Utteren

Drukkerij: Rodi Rotatiedruk

Redactie: krant@huisvandewijklydia.nl

Advertenties:
advertentie@huisvandewijklydia.nl

De redactie van de wijkkrant bestaat vrijwel geheel uit vrijwilligers. De weergegeven meningen hoeven niet overeen te komen met die van de redactie.

Deze wijkkrant wordt door vrijwilligers huis aan huis bezorgd in de op de voorkant vermelde buurten.

Geen krant ontvangen? Vraag 'm aan via onderstaand e-mailadres:

Huis van de Wijk Lydia
Roelof Hartplein 2a, 1071TT
T: 020-6629497 (van 12-16 uur)
E: info@huisvandewijklydia.nl
I: www.huizelydia.nl

Volgende krant: 6 september

Als u het leuk vindt om informatie te vergaren, een kort artikel te schrijven, te fotograferen of wellicht ervaring heeft met redactiewerk, dan willen we u graag spreken! Laat het ons weten via redactie@huisvandewijklydia.nl.

Kopij inleveren vóór vrijdag 16 juli.

Voor actuele informatie over Huis van de Wijk Lydia kunt u ook terecht op www.huizelydia.nl.

Bij de voorkant: Typerend voor het werk van Hildo Krop: 'Jongens met konijnen', op een muur van de 'Kindertjesbrug' over de Boerenwetering bij het Muzenplein.
Foto: Date van Utteren

Actueel

Hoera, de deuren mogen deels weer open	3
Buurtbewoner wordt buurtwerker	4
BuurtBuik bij Huize Lydia • Buurt in Beweging	5
Uitgelicht: Muziek, kunst en cultuur in Huize Lydia	6
Benieuwd naar de rode draden in uw levensloop?	7
Activiteiten: Wat is er te doen in Huize Lydia (en elders)?	8
Lydia's culinaire zomertip: Sappige Zwetschgen Datschi	9
Cultuur in de buurt	
Rijksmuseum • Van Gogh Museum	10
Stedelijk Museum • Ivan Cremer • Museumtochten	11
Wandelen tussen de beelden: ARTZUID	12
ARTZUID en Hildo Krop • Hildo Krop in huis	13
Buurt	
Wie was Roelof Hart?	14
Verzet tegen bushalte Paulus Potterstraat	
• Wiep Valenteyn	15
Mijn Buurt	
'Moeder van de Straat'	16
Paradox op Dufaypleintje	
• Behoeftte aan wat ondersteuning?	17
Mijn leven als adoptant • Voor Elkaar	18
Groene Buurten	
Tegelwippen: wat te doen met het zand onder tegels?	19
Buurt	
Kwetsbare houten funderingen in het Museumkwartier	20
Denksport	
Dammen, Schaken, Bridge (en de oplossingen)	21
Column	
Denkend aan Oud-Zuid	22
Toen en Nu	
P.C. Hoofdstraat/Van Baerlestraat	
• Leuk idee voor de buurt?	23
Annonces	23

Beste lezers,

beetje bij beetje komt Amsterdam weer tot leven, en stapje voor stapje gaat ook Huize Lydia weer meer open. Eerst buiten, dan binnen – en altijd volgens de RIVM-maatregelen.

Het zomert in de tuin

Zo mocht onze moestuinierster Roseita met een groepje vrijwilligers – en dan met één vrijwilliger per keer – al in de moestuin werken. Zij hebben daar verschillende soorten groenten gezaaid en de eerste plantjes kwamen al snel op. Wat een feest gaat dit worden als we met buurtbewoners aan tafel mogen voor een maaltijd! De rest van de tuin wordt trouwens ook steeds mooier, de tulpen bloeden volop in mei en de regentuin krijgt – met dank aan GroeneBuurten en hun vrijwilligers – elke dag meer kleur. Prachtig om te zien!

Buurtbuik

Tijdens de World Disco Soep Day, het wereldwijde evenement tegen voedselverspilling, had BuurtBuik haar debuut in Huize Lydia. Het liep storm, veel mensen hadden vooraf gereserveerd om een soep af te komen halen. Wij staan te trappelen om weer met z'n allen aan tafel te mogen en gezellig te smullen, te kletsen en burens te ontmoeten. Lees erover op bladzijde 5.

Op andere vlakken zitten wij natuurlijk ook niet stil in Huize Lydia, want er wordt hard gewerkt achter de schermen. Graag nemen wij onze lezers mee in de stappen die wij hebben gezet:

De nieuwe website

Met trots kondigen wij onze nieuwe website aan en we nodigen iedereen

José springt van blijdschap een gat in de lucht! Foto Date van Utteren

uit om een kijkje te nemen op www.huizelydia.nl. Houd deze website goed in de gaten, want hier zullen we het ook melden als er zich nieuwe ontwikkelingen rond de versoepelingen voordoen. En of er bepaalde activiteiten weer mogen starten. Geen internet? Geen probleem, wij kondigen de versoepelingen uiteraard ook aan op het informatiebord aan de buitenkant van Huize Lydia.

Nieuwe en bestaande activiteiten

We zijn in gesprek met verschillende kunstenaars en buurtbewoners om bestaande en nieuwe activiteiten te kunnen opstarten zodra de maatregelen dit weer toelaten: Zo wil Caro Bonink van 'Fotowieven' vanaf september een aantal fotografieworkshops aan 60-plussers geven. De beginselen van fotografie worden op een eenvoudige, relaxte manier uitgelegd.

Een cursus 'biografisch schrijven' van Justine Pardoën staat ook op het programma, evenals vier workshops 'Zomaar Zingen' georganiseerd door Sadhu Bolland. Meer informatie op bladzijde 6 en 7.

In ontwikkeling zijn ook activiteiten van Stichting Prisma en Stichting Nederlied.

Omdat wij bij het ter perse gaan van deze krant nog geen concrete startdata van activiteiten kunnen aangeven raden wij onze lezers aan om vooral het informatiebord bij Huize Lydia en huizelydia.nl te raadplegen!

Ik wens iedereen veel leesplezier en een fijne zomer toe!

Vragen?
Bel of mail me gerust.
José Helmer
06-42360117 j.helmer@combiwel.nl

Buurtbewoner wordt buurtwerker

Sinds een aantal maanden werkt Jan Willem Vriethoff als ambulant buurtwerker in Oud-Zuid.

Het stadsdeel is hem niet onbekend, want hij woonde negen jaar met plezier in de Hoofddorppleinbuurt en deed er als buurtbewoner ook vrijwilligerswerk:

“Het leuke van Amsterdam vind ik dat het lijkt op een groot dorp; iedere buurt heeft zijn eigen sfeer en als je ervoor open staat ontmoet je veel verschillende mensen. Ik voelde me snel thuis en vond het gaaf om activiteiten voor de buurt te organiseren. Eén van de eerste dingen was een straatfeest, dat bleek al jaren niet gedaan. Eerst hebben we met een groepje een plan gemaakt en de taken verdeeld. Daarna hebben we bewoners naar hun mening gevraagd. Het feest zelf was een groot succes, burens die al jaren in de straat woonden leerden elkaar kennen en hadden een gesprek. Na het straatfeest heb ik mij onder meer ingezet voor mantelzorgers, ouderen en een stadsdorp.”

Leren van elkaars cultuur

In de tijd dat Jan Willem in de Hoofddorppleinbuurt woonde was hij nog docent Maatschappijleer: “Na mijn studie werkte ik eerst tien jaar bij bedrijven, tot ik mijn hart kon volgen en in het onderwijs terechtkwam. Een interessante tijd; ik hoefde niet de wereld in, want de wereld kwam de school binnen. Het was mooi om met jonge mensen te werken en verschillende culturen en leefstijlen te leren kennen. Ik probeerde hen vertrouwen te geven, door positief te kijken naar de toekomst. Later heb ik op een basisschool gewerkt en gezien dat kinderen in de eerste plaats een veilig thuis nodig hebben. Maar ook veel ouders en buurtbewoners hebben het vaak niet makkelijk.

Daarom zet ik me in voor een 100% sociale en energierijke buurt.”

Netwerken

Als ambulant buurtwerker in Oud-Zuid werkt Jan Willem aan netwerken van buurtbewoners, met als doel om onderling contact te maken en zo veel mogelijk mensen enthousiast te maken voor buurtactiviteiten: “Hoewel ik het liefst in de wijken werk, ben ik ook in Huize Lydia te vinden. Deze plek geeft me veel energie omdat er mensen komen die het leuk vinden om elkaar te ontmoeten en samen activiteiten te doen.

Zo kwam ik bijvoorbeeld in contact met de vrijwilligers van de (moes)tuin, zij hebben veel passie voor de natuur, voeding en gezondheid. Eind mei startte Buurt in Beweging, een initiatief om actieve en inactieve bewoners elkaar te laten ontmoeten op buitenpleinen. Ik leg de contacten met bewoners die mee willen doen. Ook zijn er andere goede ideeën. Deze en andere neem ik mee in mijn contacten met buurtbewoners. Ik probeer goed te luisteren en te kijken waar mensen behoefte aan hebben. Waar ik kan draag ik bij om meer mogelijk te maken voor alle mensen in de buurt.”

Heeft u vragen of ideeën? Neem contact op voor een persoonlijke kennismaking met Jan Willem via j.vriethoff@combiwel.nl of 06-13619746

Jan Willem Vriethoff, foto Date van Utteren

BuurtBuik bij Huize Lydia

Sinds 1 mei kookt het team van BuurtBuik wekelijks een drie-gangenmaaltijd van overgebleven voedsel voor buurtbewoners die daar behoefte aan hebben. En dat doen ze in de keuken van Lydia.

Voedselverspilling tegengaan

De missie van BuurtBuik is om voedselverspilling tegen te gaan en om mensen te verbinden. Hoe doen ze dit? Iedere zaterdagochtend halen zij allerlei groente, fruit en andere etenswaren op bij buurtsupermarkten, die de producten niet meer verkocht krijgen. In plaats van dat in de afvalbak te gooien, wordt het meegegeven aan BuurtBuik. Samen met vrijwilligers wordt daarvan lekker vegetarisch gekookt voor iedereen die zich heeft aangemeld.

Afhalen of...?

Zodra de coronamaatregelen nog wat meer versoepelen kunnen de deelnemers gezamenlijk aan tafel in de Bovenzaal. Tot die tijd kunnen de maaltijden worden afgehaald om er thuis van te genieten. Iedere zater-

dagmiddag worden de gratis driegangemaaltijden tussen 13 en 14 uur uitgegeven vanuit Huize Lydia. Spreekt het idee u aan? Eet u ook mee? Aanmelden kan tot uiterlijk de vrijdag ervoor via de website: buurtbuik.nl/amsterdam-oud-zuid en BuurtBuik ziet u graag verschijnen!

Buurt Buik

Buurt in Beweging

Wie doet er mee? Ook zo'n zin om nieuwe energie op te doen en andere buurtbewoners te ontmoeten?

Sinds eind mei zijn we op het Bertelmanplein begonnen met de nieuwe activiteit Buurt in Beweging, waar we in een groepje lekker sportief kunnen bewegen, maar ook samen koffie en thee kunnen drinken en zo anderen leren kennen.

De activiteiten worden begeleid door verschillende professionals op dit gebied. En we zoeken ook mensen

die samen met deze professionals dit initiatief van Buurt in Beweging gaan uitbouwen. Wie doet er mee? Wie heeft speciale wensen voor de buurt? Of een idee voor een eigen activiteit? Wij bieden graag een helpende hand om een en ander te realiseren!

Hier zijn we momenteel:

elke vrijdag van 10:30 tot 12:30 uur op het Bertelmanplein. Vanaf 15 juli starten wij in de Harmoniehof. De voorbereidingen zijn in volle gang. Houd onze sociale media-kanalen in de gaten voor meer informatie, of kijk op het informatiebord bij Huize Lydia.

Vragen of opmerkingen?

Contact Leo Heldoorn:
L.heldoorn@combiwel.nl, of bel 06 242 416 27

Uitgelicht: Muziek, kunst en cultuur in Huize Lydia

Dat waren nog eens tijden: een huis van de wijk waar regelmatig vrolijk werd gezongen, gedanst, gelachen en geluisterd! Corona gooide ook hier veel roet in het eten. Nu zijn we anderhalf jaar verder en staan er weer wat kieren open: de zangkoren komen terug in het nieuwe seizoen, evenals de maandelijkse jazz-middagen en voorstellingen. En een nieuw koor begint nu al:

Zomaar Zingen

Deze zomer vinden er - als het allemaal weer mag - vier workshops 'Zomaar Zingen' plaats in het Tuinhuis van Huize Lydia, onder leiding van zangdocent en koordirigent Sadhu Bolland.

Zingen met behulp van improvisatie is een eenvoudige en toegankelijke manier om in een groep samen muziek te maken. In 'Zomaar Zingen' gaan we eenvoudige liedjes en thema's samen zingen en variëren op wat we zingen en hoe we zingen. Er is geen solist, geen vooropgezet doel, geen evaluatie in goed en fout. Er zijn wel spontane ideeën, invallen, er is plezier en contact.

Op vrijdagmiddag van 13:00 tot 14:30 uur:

16 juli: Zomaar Pop
30 juli: Zomaar Wereldmuziek
13 augustus: Zomaar Oude muziek
30 augustus: Zomaar Lichtenberger klanken

Inschrijven voor de workshop kan per keer, door voorafgaand te mailen naar sadhu@dds.nl.

De 'fotowieven' op een selfie: links Caro Bonink en rechts Ingrid de Groot.

Maximum aantal deelnemers voorlopig 5 en de prijs is € 12 per keer. Er is geen uitgebreide zangervaring of improvisatie-achtergrond nodig om mee te kunnen doen. In september gaat de herfstreeks van start in de Benedenzaal, waarvoor men zich maandelijks kan opgeven. Tijdens de lessen houden we ons aan de richtlijnen van het RIVM. Meer over Sadhu weten? Kijk op www.lichtenberger-zangles.nl.

Workshop fotografie 60+

Fotografen en 'fotowieven' Caro Bonink en Ingrid de Groot zijn vriendinnen, collega's en beide afgestudeerd aan de Fotoacademie. De Fotowieven geven al 6 jaar fotoworkshops aan 60-plussers in ontmoetingscentrum De Buurman (de Pijp). Caro heeft bijvoorbeeld met 16 ouderen het fotoboek 'Kijk in de Pijp' gemaakt. Caro's tante Annie van 101 heeft zelfs meegedaan. In Huize Lydia gaat Caro deze zomer twee Workshops Basiskennis Fotografie geven.

Zomerworkshop Basiskennis Fotografie

Op een rustige manier met uw (nieuwe) digitale camera aan de slag? Kom dan naar de Zomerworkshop Basiskennis Fotografie. De beginselen van de fotografie worden op een eenvoudige manier uitgelegd. We gaan samen oefenen met de belangrijkste instellingen van de camera. Thuis en in de les oefent u met leuke opdrachten. En we nemen de tijd voor de fotobesprekingen. De groep bestaat uit maximaal 6 personen, zodat er genoeg aandacht is voor iedereen.

Zomerworkshop 1:

Data: vrijdag 16 juli, dinsdag 20 juli, vrijdag 23 juli, dinsdag 27 juli, vrijdag 30 juli. Tijden: 14:30-16:00 uur

Zomerworkshop 2:

Data: vrijdag 20 augustus, woensdag 25 augustus, vrijdag 27 augustus, woensdag 1 september, vrijdag 3 september. Tijden: 14:30-16:00 uur
Kosten per workshop: € 95,- voor 5 lessen van 1,5 uur
Meer info: www.fotowieven.nl
Aanmelden via: fotowieven@gmail.com of bel Caro: 0643013410

Benieuwd naar de rode draden in uw levensloop?

Justine Pardoën voert gesprekken met mensen over hun leven, vanuit een vraag over de toekomst. Ook begeleidt ze groepen die samenkomen voor sessies autobiografisch schrijven. Tijdens zo'n bijeenkomst krijgt men korte opdrachten (+10 min) die helpen de stroom van herinneringen op gang te brengen.

Wie de weg van zijn of haar pen volgt, blijkt veel meer te weten dan gedacht. Alles is er nog! En wat je nog wel wist, krijgt ineens veel meer kleur.

"Nu ik bewust zoek naar beelden van vroeger, word ik één met wat er opwelt uit mezelf, ben ik weer daar en toen, en alles is hetzelfde gebleven. [...] Het kind, het meisje dat ik geweest ben, leeft in mij. Het 'ik' heeft grotere expansiemogelijkheden, maar de samenstelling is niet veranderd." (Hella Haasse)

Schrijfervaring is niet nodig. Iedereen kan het

Als we weer bij elkaar kunnen komen, begint Justine met een nieuwe schrijfgroep in september, in Huize Lydia. Op dit moment verzorgt ze online schrijfmeditaties. Op elke voorlaatste zondag van de maand kan men van 15 tot 17 uur meedoen met een online schrijfmeditatie. Inschrijven kan per sessie en kost 10 euro. Elke keer is er een thema. Zie het als een bezinningsmoment waarop je even met andere ogen naar het

(dagelijkse) leven kijkt. Doe een keer mee om kennis te maken, of maak er een maandelijkse gewoonte van.

Programma

Het begint met een mooie tekst, gedicht of spreuk en een stiltemoment. Dan zijn er drie korte, inspirerende schrijfoopdrachten. Iedereen is uitgenodigd om de tekst (vrijwillig) voor te lezen. Aan het einde van de sessie komt u, al schrijvend, tot een zorgvuldige afronding.

De komende online sessies zijn op: 20 juni, 19 september, 24 oktober, 21 november en 19 december.

Meer informatie of aanmelden? Mail naar justine@dedenkruijnte.nl. Persoonlijke gesprekken over uw levensloop zijn ook mogelijk, Justine komt daarvoor bij u thuis als u dat wilt.

Wat is er te doen in Huize Lydia?

Dit is een overzicht van activiteiten die normaal gesproken in Huize Lydia plaatsvinden. De meeste moesten vanwege de corona-maatregelen tijdelijk stoppen. Kijk daarom regelmatig op www.huizelydia.nl om actuele informatie op te halen over wat intussen al mag en wat nog niet. Ook kunt u contact opnemen via het vermelde e-mailadres of telefoonnummer.

Lunchposes verdwijnt

Sheila Kotkin heeft aangegeven dat zij stopt met haar cursus modeltekenen Lunchposes. Wij respecteren haar keuze, Huize Lydia neemt afscheid van een gewaardeerde professional! In de loop der jaren hebben heel wat schilders en tekenaars spontane schetsen kunnen maken tijdens deze ongedwongen lunchposes. Wij danken Sheila voor haar enorme inzet, de deelnemers gaan haar en de cursus zeker missen! JH

In Huize Lydia

Alegria koor
roelie.stammis@gmail.com

Aquarelleren
marythun@telfort.nl

Begeleid bridgen & Bridgecursus
gji.bakker@hetnet.nl

Bridgeclub 'Lybri'
dini_de_braal@zonnet.nl

Biografisch schrijven, workshop
justine@dedenkruimte.nl

Ceroc dansles en vrij dansen
info@ceroc.nl

Country-line
marjanbakker1672@hotmail.com

Dansen is gezond
samischen@gmail.com

Douce France koor
irkapots@xs4all.nl

Eigen Krachtvoer Workshop
Voedselconservering
06-18090698

Engelse conversatie A2/B1/B2
hildedejong47@hotmail.com

Essentrics
gmbakker21@hotmail.com

Feldenkrais
fbra.feldenkrais@gmail.com

Fotografieworkshop voor 60 plussers
fotowieven@gmail.com,
0643013410

Inloop en meer - Actenz
D.Pijlman@ggzingeest.nl

Italiaans beginners
& Italiaans groep A/B/C/D
vfmcant@xs4all.nl

Jazz-ballet & Klassiek ballet voor volwassenen
020-6944419

Kroatisch beginners
ena@chello.nl

Kunstgeschiedenis lezingen
mdidier@tijdruimte.nl
www.tijdruimte.nl

La Chansonnette koor
irkapots@xs4all.nl

Meditatie en opruimen in huis
huisvandewijklydia@combiwel.nl

Mindfulness
020-4213279 of 06-20829560

Modeltekenen 'Lunchposes'
helaas geannuleerd

Naailles voor 55+
truuslieverdink@gmail.com

Nederlands les beginners & Nederlandse conversatie
maas2013h@live.nl

Nederlands voor Italianen
clara.italiaanseles@hotmail.com

Open Poëziepodium
www.poezie-podium.nl

Peuteropvang De Vuurvogel
Combiwel 020-5754700

Pilates & Pilates-Yoga
gmbakker21@hotmail.com

Podium Lydia Jazz
huisvandewijklydia@combiwel.nl

Portrettekenen
Len Castelein 06-29118172

Rock & Roll dansles
huisvandewijklydia@combiwel.nl

Roelof Hartkoor
keers@xs4all.nl

Schaken Caïssa & Schaken Caïssa kinderen
caïssa@caïssa-amsterdam.nl

Socratisch Café
www.socratischcafenederland.nl

Tai Chi
vanrullerja@cs.com

Tekenen en Schilderen
e.de.does@freeler.nl

Tekenen en Schilderen
sandrakruisbrink@xs4all.nl

Tekenen en schilderen 55+
dirk.moons@zonnet.nl

Theater uitgaanclub 55+
helenjansen46@hotmail.com
020-6126193

Theatergroep Lydia
Pip.kelting@gmail.com

Toriba dans
telting@kpnplanet.nl

Vioolles
konstantinsoreskou@hotmail.com

Volksdansen 55+
a.reutlinger@tiscali.nl

Vredescafé
s.eshuis@planet.nl

Wandelen 5-7 km
geurtsen.thea@gmail.com

Werkgroep taarten bakken
huisvandewijklydia@combiwel.nl

Zomaar Zingen
sadhu@dds.nl

HvdW De Havelaar

Tai Chi
j.m.van.rooij@gmail.com

HvdW De Pijp

Conversatieles Spaans over Spaanse kunst en literatuur
spaans.ivdm@gmail.com

Kunstgeschiedenis
06-42087097

Pilates alle niveaus
m.e.binsbergen@gmail.com

Franse les 1
susan.coueignas@gmail.com

Franse taal en cultuur
e.spataro1@chello.nl

Sporthal De Pijp

Hatha Yoga
vera.boon@hetnet.nl

Oud-Katholieke Kerk

Meditatie zen groep
vera.boon@hetnet.nl

In De Coenen

Computerles met Ewoud
info@decoenen.com

Vereniging 'Ons Amsterdam'
dini_de_braal@zonnet.nl

Lydia kookt

Lydia's culinaire zomertip: Sappige Zwetschgen Datschi (pruimentartaart)

Lydia's culinaire tip komt dit keer van Lydia's Buurtwerker José, die opgroeide in Duitsland. Dit is nog altijd haar favoriete taart:

Voor het deeg
250 ml lauwwarme melk
80 g boter
500 g bloem
90 g suiker
1 snufje zout
1 blokje verse gist (bij de warme bakker te koop)
1 ei
een beetje boter voor bakplaat
een beetje bloem voor deegverwerking

Voor de fruitvulling
1½ kg pruimen (bijv. Reine Victoria)
50 g suiker
½ theelepel kaneel

Bereidingswijze:

Stap 1
Verwarm 250 ml melk samen met 80 g boterklontjes in een steelpannetje. Meng 500 g bloem, 90 g suiker en snufje zout in een kom. Verkruimel de gist erin. Voeg het lauwwarme melk-botermengsel samen met het ei toe en kneed 5 minuten met de deeghaak tot een glad deeg. Dek af met vershoudfolie en laat 60 minuten rusten.

Stap 2
Was ondertussen 1½ kg pruimen, halveer en ontpit deze voor het

beleg. Meng 50 g suiker en ½ theelepel kaneel in een kleine kom. Vet de bakplaat in. Verwarm de oven voor op 180 graden C (hetelucht: 160 graden).

Stap 3
Kneed deeg op een met bloem bestoven werkblad en rol uit tot bakplaatformaat. Leg deeg op de ingevette bakplaat en druk het deeg ook aan de rand van de bakplaat naar boven. Bedek het deeg royaal met de halve pruimen. Bak ongeveer 35 minuten. Haal uit de oven. Bestrooi met kaneelsuiker en serveer warm. JH

De musea: we mogen eindelijk weer naar binnen!

En dan op een veilige manier met een vooraf gereserveerd tijdslot en mondklappers. Locaties voor cultuur buiten zijn vrij toegankelijk, zoals ARTZUID en de Museumtuin van het Rijksmuseum, waar nu de beelden van Ellsworth Kelly staan opgesteld.

Daarom een update van wat u deze zomer (eindelijk) kunt bezoeken, al blijft alles onder voorbehoud:

Rijksmuseum

Slavernij in het Rijksmuseum

Een 'tranco' (voetboei) uit ca 1600-1800, collectie Rijksmuseum

In mei opende koning Willem-Alexander de tentoonstelling, die eigenlijk al in september vorig jaar gereed was, maar steeds moest worden uitgesteld. Nu is deze belangrijke expositie over onze vaderlandse geschiedenis en de relatie met slavernij, over de plantagehouders en de in die tijd tot slaaf gemaakte mensen, nog slechts twee maanden en met reservering vooraf te zien tot en met 29 augustus.

De eerste bezoekers waren scholieren voor wie het onderwerp aansluit bij het reguliere lesprogramma. De veertienjarige zangeres Yosina Roemajouw is de verteller van de familie-audioguide bij de tentoonstelling en medeauteur van het magazine *Slavernij en nu?* dat voor leerlingen uit groep 7/8 en de brugklas is gemaakt.

Veel informatie en een rondleiding is ook mogelijk via de website van het Rijksmuseumonline, met beeld- en audiofragmenten, animaties, een overzicht van de tentoonstellingszalen en objecten tot in detail. Er is ook een versie voor families en kinderen.

Tien waargebeurde verhalen

Tijdens de 250 jaar durende koloniale periode werden mensen tot bezit gemaakt. En tot object in administraties. In de tentoonstelling *Slavernij* worden de levens van tien mensen uit die tijd uitgelicht: João, Wally, Oopjen, Paulus, Dirk, Lohkay, Van Bengalen, Surapati, Sapali en Tula. Alle tien vertellen ze hun eigen verhaal: over het leven in slavernij of over het profiteren hiervan, over verzet en over uiteindelijke vrijheid. Voor alle bezoekers is er een gratis audiotour die hen meeneemt in deze uiteenlopende levens.

Extra aandacht

Ruim 70 objecten in de vaste collectie van het Rijksmuseum krijgen, gedurende een jaar, een tweede tekstbordje waarin de tot nu toe onzichtbare relatie met slavernij wordt toegelicht. Van toenmalige machthebbers tot de aanwezigheid van mensen van kleur en de manier waarop zij zijn verbeeld. De expositie *&Slavernij* maakt geen onderdeel uit van de tentoonstelling *Slavernij*, maar wordt gelijktijdig gepresenteerd. De teksten staan ook op de website. Met de Rijksmuseum App is een route te volgen langs die objecten. Kijk voor meer informatie op www.rijksmuseum.nl. CP

Tot slaaf gemaakte mannen graven tinnen, anoniem, ca. 1850. Amsterdam, Rijksmuseum

Van Gogh Museum

Van Gogh Museum: Ongekend

'Ongekend. 10 jaar bijzondere aanwinsten en hun verhalen' ging op 11 maart online met een virtueel voorproefje, tot de musea weer opengaan, schreven we in de vorige wijkkrant. Ook deze tentoonstelling is verlengd tot 29 augustus. Nieuw in het Van Gogh is sinds 6 mei de reeks websites 'Compressed Landscapes' van de Nederlandse kunstenaar Jan Robert Leegte, die met deze serie reageert op het werk van Vincent van Gogh, onder meer op 'Korenveld met patrijs' (1887). De serie bevat vijf internetkunstwerken die nu online zijn te bekijken, maar nu de musea hun deuren weer mogen openen is de serie voor publiek fysiek in het Van Gogh te zien. DB

Vincent van Gogh, Korenveld met patrijs

Stedelijk Museum

Bruce Nauman

Het Stedelijk geeft een overzicht van de Amerikaanse kunstenaar Bruce Nauman. Ook daarover berichtten we in de vorige krant (nog na te lezen op www.huizelydia.nl) en ook deze tentoonstelling is verlengd, tot 24 oktober zelfs. En actueel in het Stedelijk is dat in september 'Now you can see me Moria' wordt getoond. Deze tentoonstelling – eerder in het Nederlands Fotomuseum en Foam – bevat foto's en posters over het grootste, overbevolkte, vluchtelingenkamp van Europa, Moria, gelegen op Lesbos in Griekenland. Wat de foto's bijzonder maakt, is dat ze genomen zijn door fotograaf Amir, die zelf vluchteling is en als inwoner al een jaar vastzit in Moria, hij werkte samen met andere vluchtelingen daar. DB

Moria, foto: Amir

Ivan Cremer in de Thomaskerk

Onder de titel *Origins*, de oorsprong van het bestaan in hout en steen, muziek en dans wordt vanaf 1 juli in de Thomaskerk aan de rand van de Zuidas het imposante kunstproject van de jonge beeldhouwer Ivan Cremer (1984) getoond. *Origins* is een unieke co-creatie van vier individuele kunstvormen: architectuur, beelden, de kunst, muziek en dans. Het project vloeit voort uit de persoonlijke relatie tussen de beeldhouwer Cremer met zijn grootvader, de architect van de Thomaskerk Karel Sijmons (1908-1989), zijn grote inspiratiebron. Ivan Cremer is ook deelnemer aan de ARTZUID2021. Voor de Thomaskerk worden er drie menshoge bronzen beelden van Cremer geplaatst. CP

Museum-tochten

Het kan weer: op vrijdag 23 juli koerst de Groengrijsbus naar Museum De Fundatie in Zwolle voor de expositie *Design by Nature* en naar de beeldentuin van Kasteel Het Nijenhuis. Op vrijdag 27 augustus zet de Groengrijsbus u voor de deur van Kunstmuseum Den Haag af voor de tentoonstelling *CoBra* en *Chaisac*. Rond lunchtijd rijdt de bus naar Beelden aan Zee in Scheveningen. Voor meer informatie: www.groengrijs.com

de Groengrijsbus

ArtZuid, werk van Ivan Cremers

Wandelen tussen de beelden ARTZUID

beeldtentoonstelling
1 juli tot 17 oktober

De 7de editie van de beeldtentoonstelling ArtZuid vindt plaats van 1 juli tot 17 oktober, door de omstandigheden zes weken later dan gepland. De expositie, elke twee jaar samengesteld door wisselende curatoren, is van museale kwaliteit met internationale topkunstenaars en veelbelovend jong Nederlands talent. De missie van Stichting ArtZuid is om met kunst op straat een nieuwe ontmoetingsplek te creëren en kunst gratis toegankelijk te maken voor iedereen. “Met de beeldenroute benutten we de groene ruimte in Amsterdam Zuid en dragen we bij aan het ontlasten van de drukte in de stadsparken”, aldus Cintha van Heeswijk, directeur van de Stichting ArtZuid. Onder de titel ‘Imagine’ worden 50 beelden getoond van maatschappelijk geëngageerde kunstenaars die doorgaans figuratief en expressief werken. Zoals onder meer Arne Quinze, Laura Lian, Raquel van Haver, Joseph Klibansky, Lin May Saeed, Anne Wenzel en Tirzo Martha. Een mix van internationaal bekende kunstenaars en jong talent.

Open ontmoetingsplaats

De expositie is samengesteld door Ralph Keuning, directeur van Museum de Fundatie en Kasteel het Nijenhuis en voor deze editie aangezocht als curator. Over zijn keuze zegt hij: “Juist nu, in een tijd van sterke meningen en harde discussies, is een open ontmoetingsplaats

van kunst belangrijk. Het werk van de deelnemende kunstenaars is zowel activistisch als beschouwend en zeer divers. Juist die pluriformiteit, artistiek en ideologisch, geeft stof tot gesprek en zet aan tot nadenken over de actuele maatschappelijke thema's.”

Berlage's Plan-Zuid

De 5 km lange en veilige éénrichting wandelroute loopt over de groene lanen van Berlage's Plan-Zuid: de Apollolaan en de Minervalaan, met uitlopers naar de Zuidas, de Churchilllaan en het Stadionplein. Er komt een ArtZuid-app audiotour met uitleg over de beelden, die is vanaf 1 juli te downloaden op www.artzuid.nl CP

Arne Quinze - Lupine Tower

ARTZUID en Hildo Krop

Dit keer staat ArtZuid in het teken van engagement, waarbij de beelden van stadsbeeldhouwer Hildo Krop een aanknopingspunt vormen. In 1917 startte de aanleg van de zuidelijke uitbreiding van de stad Amsterdam, het zogeheten Plan-Zuid naar ontwerp van architect H.P. Berlage. Op talloze gevels en bruggen vinden we de beelden van Krop vol symboliek over een betere wereld voor mens, dier en natuur.

Hildo Krop (1884-1970) is geboren in Steenwijk. Zijn vader, een banketbakker die de protestante kerk de rug had toegekeerd, nam zijn zoons wel mee naar bijeenkomsten van notoire socialistische als Domela Nieuwenhuis en Troelstra. Na teken- en schildercursussen in Engeland en Frankrijk, volgde hij tot 1911 in Amsterdam de Rijksacademie van Beeldende Kunsten. De carrière van Hildo Krop maakt een vliegende start met zijn bijdrage van gevelsculpturen van Het Scheepvaarthuis, dat wordt beschouwd als het eerste volledig in de Amsterdamse School uitgevoerde gebouw. B & W van Amsterdam bood hem daarna snel een baan aan bij de Dienst Publieke Werken, later kwam de eretitel ‘Stadsbeeldhouwer van Amsterdam’. Hij werkte met collega bruggenbouwer Piet Kramer. Ook op veel bruggen (rond 1925) in onze buurt vinden we zijn beeldhouwwerk, onder meer over het Noorder Amstelkanaal op de Mozartbrug, de Lyceumbrug en uit 1941 over het Zuidelijk Amstelkanaal de Beethovenbrug. De Vondelbrug uit 1947 en de zogenoemde Paardenbrug van rond 1930, die eigenlijk Kinderjesbrug of Muzenbrug heet (over

Faun op de brug bij de Mozartkade

Boerenwetering bij de Churchilllaan). Behalve het kind tussen de benen van het steigerend paard staan er nog vele kinderen afgebeeld op de brug, een jongen die praat met konijntjes, een meisje met een eekhoortje, en nog zeven andere kinderfiguren van zeven verschillende beeldhouwers.

Typerend voor de buurt

Hildo Krop heeft onze stad grote aantallen beelden en ornamenten nagelaten. Zeker is dat u wel eens een ornament of beeld op een brug, een monumentale gevel of portiek bent gepasseerd. ArtZuid biedt deze zomer een rondleiding van 1,5 uur met professionele kunsthistorische rondleider. Vertrekpunt: Apollo House, Apollolaan 15. Dit gebouw is uit 1937-1939, ontworpen door Dirk Roosenburg als hoofdkantoor van de Rijksverzekeringsbank, later Sociale Verzekeringsbank, die hier tot 1990 bleef. Het is sinds 2004 een rijksmonument met twee hoge bronzen beelden: De beschermer en handhaver van de sociale wetgeving (1941) van Hildo Krop en De beschermster van de sociale zorg en gerechtigheid (1954) van Han Wezelaar. DB

Hildo Krop in huis

Toen architect F.A. Warners begin vorige eeuw een aantal gebouwen ontwierp in het plan van Berlage, bekookstoufde hij met de toenmalige stadsbeeldhouwer Hildo Krop dat diens robuuste stijl van keramiek en sierbeeld goed zou passen bij het trappenhuis, dat hij voor ten minste een van zijn gebouwen had ontworpen. En zo werden de twee trappenhuisen van vier verdiepingen getooid met de zo kenmerkende afbeeldingen van knoestige mensenhoofden en dieren, alles in keramiek. Dat staat nu nog steeds te glanzen in de trappenhuisen van een van de monumentale gebouwen in Zuid. Maar misschien zijn er meer gebouwen in Zuid, waar verborgen Hildo Krops tot groot genoegen van de bewoners of scholieren staan te stralen, want er staan hier ook nogal wat monumentale scholen.

MR

Gastbijdrage van Koen Kleijn,
hoofdredacteur van Ons Amsterdam:

Wie was Roelof Hart?

Huize Lydia ligt aan het Roelof Hartplein. Verderop ligt de Roelof Hartstraat. Bekende namen - maar wie wás deze Roelof Hart eigenlijk?

Dat zijn vragen die Ons Amsterdam leuk vindt. Wij schrijven al meer dan 70 jaar over de geschiedenis van de stad en hoe die geschiedenis voortleeft, alleen al in de namen van onze straten.

Roelof Hart was arts

En wel een bijzonder geliefde. In 1887 vierde hij zijn vijftienvigti jarig jubileum. Dat werd groots aangepakt: dokter Hart kreeg een enorm gedenkboek cadeau, ontworpen door Pierre Cuypers, de architect van het Rijksmuseum. Hij kreeg ook een standbeeld, waarop hij werd getoond zoals de meeste mensen hem kenden: als minzame verzorger van zijn patiënten. Een speciale brochure roemde 'zijn edel karakter, zijne vrijgevege edelmoedigheid, zijne nooit vermoeide dienstvaardigheid, bij nacht en bij dag, zoowel voor de armen als voor de rijken.'

Er werd speciaal opgemerkt dat de armen één dag in de week bij Hart terecht konden voor een gratis consult. Kortom: Roelof Hart was duidelijk een uitzonderlijke man, met een grote schaar bewonderaars. Hij stierf in 1892; een jaar later werd de straat naar hem genoemd.

Nieuwer-Amstel

Wie nu over die Roelof Hartstraat en het Roelof Hartplein loopt zal zich misschien niet realiseren dat het plein en de straat én de praktijk van dokter Hart helemaal niet in Amsterdam lagen, maar in de gemeente Nieuwer-Amstel. In 1896 werd een

groot deel daarvan door Amsterdam geannexeerd - de huidige gemeente Amstelveen is er het overgebleven stuk van - maar vóór die tijd volgde de gemeentegrens ongeveer de Albert Cuypstraat, de Vermeerstraat en de Van Baerlestraat. Het grootste deel van De Pijp, heel Oud-Zuid en de helft van Oud-West lagen niet in Amsterdam. Ook het splinternieuwe Concertgebouw stond in Nieuwer-Amstel. Het waren dus de burgers van Nieuwer-Amstel en niet de Amsterdammers, die hun geliefde dokter wilden eren.

Over Huize Lydia kan Ons Amsterdam u nog veel meer vertellen. Over de 'stille' architect Jan Boterenbrood bijvoorbeeld of over het nare ongeluk dat er op 16 december 1923 voor de deur plaatsvond: de beroemde acteur Louis Bouwmeester, hoogbejaard, werd op het Roelof Hartplein overreden toen hij - met een stuk in zijn kraag? - uit café Mustert (nu Wildschut) naar buiten kwam. Hij had dat Fordje niet zien aankomen... (Bouwmeester overleefde de klap).

onsamsterdam.nl/architect-jan-boterenbrood-de-stille-architect
onsamsterdam.nl/hier-gebeurde-het-roelof-hartplein-16-december-1923

Dr Roelof Hart, foto Ons Amsterdam

Eendrachtig verzet tegen bushalte Paulus Potterstraat leidt tot minimale aanpassingen

In zijn vergadering van 27 mei zette de gemeenteraad een paar kanttekeningen bij de bushalte in de Paulus Potterstraat. Het gemeentebestuur bleef vasthouden aan definitieve combinatie van een nieuwe tramhalte met een bushalte op straat tegenover het Van Goghmuseum.

Beruchte plek

In eendrachtige samenwerking hebben ondernemers en instellingen, bewoners en de Fietsersbond actie gevoerd tegen deze plannen, die vanuit de Vervoersregio op ons neerda len. Hun verzet richtte zich vooral op het gegeven dat de bussen op straat, dwars over het fietspad moeten halteren. Hierdoor dreigt de gemeente een nieuwe 'black spot' (beruchte plek

voor verkeersongelukken) op zijn geweten te hebben. Maar er waren ook andere bezwaren, zoals de verslechtering van doorstroming en de milieu-effecten door uitlaatgassen.

Huidige situatie

De gemeenteraad beslist uiteindelijk hierover. De argumenten uit de buurt kregen weliswaar steun uit de raad, maar dit kon de plannen niet van

tafel krijgen. De meerderheid in de raad wil nu dat de bushalte niet in de Paulus Potterstraat, maar op de Stadhouderskade wordt ingericht, maar dat kan nog jaren duren. Er moet ook overleg geopend worden over het schrappen van één halte (stad uit), maar dat zien we niet gebeuren.

De buurt verkoos de huidige situatie te handhaven. Maar als een wethouder in deze stad zijn zinnen op iets heeft gezet, is het zelfs met de beste argumenten en begrip vanuit de raad moeilijk om het tij te keren, zelfs niet als een unieke combinatie uit de samenleving zich verenigt. *Jan Schrijver, Buurtoverleg Paulus Potter*

Wiep Valenteyn, ambachtelijk edelsmid en sieraadontwerper

Midden tussen het groen van het Emmaplein staat een klein wit huisje met een roodpannen dak in Amsterdamse Schoolstijl. Oorspronkelijk was het een parkwachtershuisje, gebouwd in 1920 door Publieke Werken, 3,46 x 3,46 m. De helft schaftlokaal, de andere helft bergplaats en een afzonderlijk toilet. In 1993 greep Wiep Valenteyn de kans het zwaar verwaarloosde huisje als werkplek van Stadsdeel Zuid te huren. Het Stadsdeel restaureerde de buitenkant en zorgde binnen voor gas, licht en water, ironisch genoeg gezien de oorspronkelijke functie géén toilet. Voor 'restauratie' van de binnenkant en inrichting als studio moest ze zelf zorgen. Het geheel werd een sieraad voor het oog, een sieraadontwerper waardig. Want Wiep Valenteyn ontwerpt en vervaardigt prachtige, vaak met de hand geweven siera-

den in edelmetalen en zeemleer. Bij mijn bezoek tijdens de laatste lockdown zaten we zo ver als mogelijk was in dit kioskuisje uit elkaar. Haar inkomsten leden er niet zozeer onder, omdat ze vaak in opdracht werk deed. Wel miste ze de aanloop van voorbijgangers, en vooral de gezelligheid van Brasserie Biscuit aan het Valeriusplein waar ze regelmatig binnen wipte voor koffie, een praatje en een sanitaire stop. Studio Wiep

Valenteyn bestaat zo'n 28 jaar. Ter gelegenheid van het 25 jarig bestaan van de Studio in 2018 werd het boekje 'Schoonheid' gepresenteerd. Deze jubileumuitgave bevat een selectie van haar mooiste kunstwerken. Een nieuwe zomer, een nieuw geluid. Binnenkort komen er meer vrijheden dus meer kansen voor voorbijgangers om kennis te nemen van deze bijzondere collectie sieraden. DB

'Moeder van de Straat'

Toen we in 1996 in de Jacob Obrechtstraat kwamen wonen was het, net als nu, een doorgaande straat vanuit het Centrum naar Oud Zuid. Nog steeds fietsen talloze kinderen vanonder het Rijksmuseum richting de scholen in deze buurt.

Mijn Buurvrouw

De eerste jaren zag ik mijn buurvrouw Henriëtte nergens, niet op straat en niet in Albert Heijn. Ze verzorgde haar zieke man, architect Hans Bosch. Na zijn overlijden zagen we een nieuw gezicht: een kleine, hip geklede vrouw, vergezeld van haar kleine zwarte hond. Ze maakte met iedereen een praatje en voordat we het wisten had Henriëtte een schare bevriende buurtgenoten gecomponeerd. En toen kwam Vondeldorp!

Vondeldorp

Sindsdien is er iets veranderd en dat heeft met 'Vondeldorp' te maken. Op initiatief van enkele buurtbewoners werd in 2013 Stadsdorp Vondeldorp opgericht met als doel het wonen in de stad te combineren met de voordelen van dorpse contacten. Henriëtte heeft vanaf de start de rol van gastvrouw op zich genomen.

Zoete inval

Haar huis is een zoete Inval voor de buurt: er wordt daar gebreid, gekleid, gemediteerd, gelachen en geborreld. En laat ik ook haar vegetarische etentjes niet vergeten. Voor haar huis staat al tijdenlang een grote opbouw van de mega-verbouw die naast haar huis plaatsvindt. Ze klaagt niet en praat met alle werklieden, met de Polen met handgebaren.

Moeder van de straat

Henriëtte straalt een bijzondere opgewektheid uit en daarom is ze voor mij de 'Moeder van de straat'. Zo zijn er meer buurtbewoners die veel voor de buurt betekenen. We wonen in een rustig, vrolijk Vondeldorp met mensen die dat waarderen. Anne

Geraniums

Op een mooie lentedag maak ik het plaatsje achter mijn huis schoon en leeg de bloempotten. Laatst zag ik prachtige grote Franse geraniums bij de bloemenkraam van Menno staan. Die zijn perfect voor mijn plaatsje. Gelukkig zijn ze er nog. Glunderend koop ik, klein formaat pensionada, er drie. "Ja", zegt Menno met een knipoog, "daar kun je goed achter zitten". RvK

Huis van de Wijkkrant Lydia

Paradox op Dufaypleintje

Medio maart liep ik tegen twee jongemannen in oranje hesjes aan, die op het Dufaypleintje bezig waren met een apparaat, dat het midden hield tussen een metaaldetector en een wichelroede. Het maakte gelukkig geen lawaai, maar ik was nieuwsgierig. "We halen hier onkruid weg". Onkruid? Die groene zaadjes die het wagen om in de stad tussen plastic en peuken te ontkiemen om daarna voor zuurstof, koelte en een fijn gevoel te zorgen (wat mij betreft). Dat groene grut onkruid noemen is onderhand achterhaald. En in maart was er nog nauwelijks onkruid, dus die jongemannen waren een beetje verloren bezig tussen het afval en de peuken,

op zoek naar dappere maar brutale groene sprietjes. Waarom noemen we het kleine groene spul eigenlijk on-kruid? Vaak zijn het plantjes met piepkleine bloempjes, dus niet alleen maar 'hinderlijke' grassprietten. Enfin, ik zeg natuurlijk niets van dat al, wil niet als kakmadam uit Zuid overkomen. Wel merk ik op dat er meer peuken 'groeien' dan groen. En veel plastic, dat niet eens meer zwerft maar zich in de grond waait en graaft. Kunnen ze beter peuken wieden. Ja, zeggen ze, maar wij zijn van de afdeling Groen en niet van het Afval. En de mensen moesten maar eens minder gaan roken.

Dat is de paradox: de afdeling Groen gaat met ingenieuze apparaten wieden tussen al het afval maar neemt geen afval op. En de afdeling Afval kan al ons zwerfafval niet aan, laat staan de peuken (inmiddels ontdeek ik regelmatig het pleintje van afval met de gemeentelijke afvalgripper - peuken rapen is overigens niet te doen). Stel nou, dat de gemeente hun wieden-apparaten ombouwen tot tevens peukenopruimapparaat (mooi woord voor Galgje). Dan kunnen ze peuken en plastic tegelijk wieden. Twee vliegen in een klap. En de afdelingen Groen en Afval fuseren gewoon! Resultaat: minder afval, meer groen! Mechtild Rietveld

Behoeftte aan wat ondersteuning?

Sinds april kan elke Amsterdammer terecht bij een buurtteam voor vragen en ondersteuning op het gebied van (sociale) zorg, wonen, gezondheid, werk, meedoen, geldzaken, en veiligheid. Elk buurtteam bestaat uit professionele hulpverleners met verschillende expertises. Het buurtteam zorgt er samen met alle (formele en informele) organisaties in de buurt voor dat inwoners de juiste ondersteuning krijgen. Fysiek nabij in de buurt en in samenhang georganiseerd: eenvoudig, herkenbaar en laagdrempelig. Een plek in de buurt waar men kan binnenlopen of naar toe kan bellen. Zorg en ondersteuning wordt daarmee beter vindbaar voor Amsterdammers.

De buurtteams ondersteunen Amsterdammers om hun situatie duurzaam te verbeteren en zo zelfstandig mogelijk mee te kunnen doen

in de samenleving. Altijd in afstemming met de Amsterdammer en zijn of haar specifieke situatie: dicht bij zijn of haar leefwereld. Ze doen dat door te kijken welke mogelijkheden er zijn in de directe omgeving en een verbinding te maken met collectieve voorzieningen in de buurt. Waar nodig wordt specialistische hulp ingeschakeld. Buurtteam Oud -Zuid Vaartstraat 82 1075RJ Tel: 020-2359120

NIET WEGKIJKEN BIJ RACISME

Wat doe jij?

Bij de ingang van het Vondelpark in de Van Eeghenstraat hing tijdens de Tweede Wereldoorlog een bord met de tekst 'Voor Joden verboden'. Op 4 mei is daar nu een gedenkplaat met een spiegel onthuld, die uitnodigt om na te denken over de vraag: wat zou jij gedaan hebben in 1940, toen de anti-Joodse maatregelen begonnen?

Wie kan zichzelf recht in de ogen kijken? Wie kijkt weg, of zegt er wat als er onrecht wordt bespeurd tegenover iemand van een ander geslacht, geloof, herkomstland, huidskleur, uiterlijk seksuele geaardheid, lichamelijke beperking, leeftijd? De titel van het bord, 'Sobibor - Wat doe jij', verwijst naar een gedicht van de Nederlandse verzetsstrijder Gerrit van der Veen, die op 10 juni 1943 werd gefusilleerd. Dit initiatief van Niels van Deuren geeft dag in dag uit stof tot nadenken.

Mijn leven als adoptant

Toen Allard aan de oever bij de Jan van Goyenkade herfstbladeren verzamelde, dacht buurtgenoot Mechtild dat hij bij de gemeente werkte. "Nee, ik doe dit gewoon omdat ik het gras graag lucht geef om te groeien. En ik raap ook bijna elke dag wel een uurtje zwerfafval in mijn buurt, nabij het Olympiaplein". Allard vertelt:

Boomspiegel

Mijn motivatie om afval te rapen is jaren terug begonnen met een boomspiegel voor mijn deur waar niets in wilde groeien. Er werd afval ingegooid, functioneerde als asbak en honden-wc. Ik ben deze boomspiegel gaan omvormen tot een kleine biotoop voor bloemen. Ik kreeg leuke reacties van de burens.

Zwerfafval

Ik ging het zwerfafval er omheen oprapen maar werd geconfronteerd met de rotzooi rond afvalcontainers dat de hele buurt door waaierte. Toen de gemeente aanbodt container-adoptant te worden, wilde ik dit in eerste instantie niet doen - ik ben immers geen vuilnisman. Maar toch werd ik adoptant en is mijn motivatie gegroeid om te proberen mijn burens bewust te laten worden van onze omgeving. Elk stukje groen in de buurt is een eigen biotoop.

Schimmels en bacteriën

In de aarde zitten schimmels, bacteriën, er groeien planten en gras; samen zorgen deze voor een schoner milieu en hebben invloed op plant, dier en uiteindelijk ook de mens. Natuurlijke grond kan ook meer water opnemen. In de zomer zorgt het voor verkoeling. Oud Zuid heeft veel groen en het wordt er prettiger en gezonder van om in te leven. Ik zie in verschillende boomspiegels paddenstoelen. Het werkt dus!

Zwerfafval is lelijk

Hierbij komt dat ik ook visuele milieuverontreiniging tegen wil gaan. Ook daarom ben ik mijn buurtje

zwerfafval-vrij gaan houden. Steeds een wat groter gebied omdat het invloed op elkaar heeft. Nu controleer ik meerdere afvalcontainers en probeer elke dag voor of na mijn werk een rondje door de buurt te doen.

Wat ik ongeveer doe:

- Ik geef langlopende bewoners informatie over hoe afval aangeboden moet worden. Maar ik ben geen politieagent of verklikker;
- Ik onderhoud twee boomsingels (bomenrijen) in mijn buurt en raap zwerfafval;
- En ik ontstop de papier- en restafvalcontainers bij mij in de buurt (sleutel van de gemeente gekregen) en probeer zoveel mogelijk afval in de containers te krijgen;
- Ik geef aan de gemeente informatie

door. Bijvoorbeeld als er op een plek veel afval ligt of als containers vol zijn;

- Ik haal grote takken van de weg;
- Als prullenbakken langs de straat vol zijn, haal ik wat afval eruit en gooi dit in een restcontainer;
- Kortom, lekker bezig, in de buitenlucht en veel beweging!

Goed bij te houden

Omdat ik dit elke dag een beetje doe is het goed bij te houden. Een uurtje per dag naast mijn werk in de zorg. Nu krijg ik leuke reacties van buurtgenoten. Ik wil hen hiervoor in deze wijkkrant bedanken - dat ook motiveert me.

Allard Lanson

- Ook een of meer containers adopteren? Ga naar www.amsterdam.nl/adopteereencontainer.nl.
- Zelf een raapgroepje beginnen? Meld het bij zwerfiezuid@gmail.com

Komen de muren op je af?

Maak een praatje of regel hulp!

Wij zitten er klaar voor!

voorelkaarinamsterdam.nl

Huis van de Wijkkrant Lydia

Tegelwippen

Wat te doen met het zand onder tegels?

Stel: je hebt net een heleboel tegels uit je tuin verwijderd om bij te dragen aan een meer klimaatbestendige stad. Een mooie ruimte voor meer groen. Er wacht nog slechts één hobbel, namelijk de laag zand onder de tegels. Want wat doen we daarmee? Op die zandlaag gaan de nieuw aangeschafte planten niet groeien. Het algemene idee is: helemaal afgraven en weg ermee. Maar het is veel werk om alles uit te scheppen, in zakken te doen en af te voeren. Zand is zelfs zwaarder dan de tegels. En bovendien is het vaak helemaal niet nodig!

Wanneer wel en wanneer niet afgraven?

In veel Amsterdamse tuinen is de zandlaag slechts 5 a 10 cm diep. Daaronder ligt vaak een heel erg compacte klei- of veenlaag. Die laag moet sowieso worden losgemaakt voordat planten hierop kunnen groeien. Spit het zand er dan gewoon doorheen. Het mooie is ook dat de grond in volume toeneemt als die zo wordt losgewerkt. Dan hoeft er ook niets meer aan worden toegevoegd om de border op gelijke hoogte met de rest van de tuin te krijgen. Geen tuinaarde, geen compost of andere grond is meer nodig. Resultaat: een uitstekend plantenbed!

Is de laag zand veel dieper, dan is het wel raadzaam om een deel af te graven. Dat overtollige zand kan dan worden gebruikt om wat reliëf te maken in de tuin. Dan hoeft het ook niet afgevoerd te worden. Met hogere

Foto: Groene Buurten

en lagere delen creëer je optimale omstandigheden voor verschillende soorten planten: in de lagere en vochtigere delen zullen hele andere soorten kunnen groeien dan op de hogere en drogere stukken.

Voeg zo min mogelijk bemesting toe

Het advies om het zand te verwijderen en een laag bemeste tuinaarde toe te voegen is intussen achterhaald, al lees je het nog overal. Voor de Amsterdamse bodem is het vaak helemaal niet nodig. Integendeel: met al die bemesting wordt de tuin alleen maar aantrekkelijker voor planten die je liever niet wilt. Brandnetel en zevenblad zijn dol op bemeste grond. Veel planten (vooral de inheemse) gedijen juist beter op relatief arme grond.

LvT

Kwetsbare houten funderingen in het Museumkwartier

Amsterdam staat op houten palen. Bij aardrijkskunde leerde ik dat een groot deel van de Nederlandse delta onder zeeniveau ligt en dat het grondwaterpeil kunstmatig op peil wordt gehouden om polders droog te houden en houten funderingen nat, om wegrotten te voorkomen. Dat wordt met veel kennis en vernuft geregeld. De monumentale Amsterdamse grachtenhuizen hebben niet voor niets de tand des tijds glansrijk doorstaan. Dat zit dus wel snor zou je denken.

Funderingsherstel

Tot het moment dat mijn onbevangenheid plaats maakte voor onbestemde ongerustheid als je eigen huis steeds schever gaat staan en de scheuren toenemen. Op een naburig pand blijkt een ‘aanschrijving van de gemeente’ te rusten voor verplicht funderingsherstel...

Verstoring grondwatersysteem

Wij wonen in het Museumkwartier, vlakbij het Vondelpark. Dan ervaar je mooie ontwikkelingen zoals de renovatie van het park met een verbeterde drainage om de bomen een grotere overlevingskans te geven. De ondergrondse uitbreidingen van de musea en het Conservatorium Hotel

daarentegen blijken zeer ongunstig, net als het grotendeels onderkelderen van het Museumplein met een dubbeldeks diepe parkeergarage. Deze ingrijpende bouwkundige realisaties zorgen gezamenlijk voor de verstoring van het lokale grondwatersysteem. In ons geval betekende dat een permanente verlaging van het grondwater tot wel 30 cm. Droogstand! Als de bovenkant van het funderingshout niet permanent onder water staat dan rotten de paalkoppen en breken de kespren. De houten constructie begint haar draagkracht te verliezen, met wegzakkende muren en scheuren in het metselwerk tot gevolg. Dit is de situatie waar wij met ons familiehuis in waren beland.

Funderingsproblemen

Wie is hiervoor verantwoordelijk? Waternet heeft weliswaar een inspanningsverplichting in het peilbeheer, maar stelt de eigenaar van een huis verantwoordelijk voor het grondwaterpeil onder de eigen woning. Dat klinkt vreemd in de oren. De komende tien jaar worden er toenemende funderingsproblemen verwacht. Tijd voor landelijk beleid. Zolang het niet goed geregeld is moet je zelf aan de slag. Hoe is het gesteld met de fundering en het grondwater onder je huis? Grondwateroverlast merk je, grondwateronderlast niet, dat werkt als een sluipmoordenaar. Het aanbrengen van hoogtevouten in de bouwmuren en jaarlijks laten meten is daarom zinvol. Ook het achterhalen van de aanleghoogte van de fundering t.o.v. NAP is van belang. Vergelijk dit met de gegevens van nabije peilbuizen van Waternet op hun website. Intussen zitten er stevige betonnen palen onder ons huis, dat weer generaties meekan. De oude zijn versneld afgeschreven door recente, ingrijpende omgevingsfactoren. Dat staat als een paal boven water. Janine ten Horn

Dammen

Een nieuwe variant in een oude stand

Schaken

Opgave: Wit speelt en zet zwart mat. Arno Bezemer

Oplossingen

Oplossing DAMMEN:
Deze diagramstand nummer 39 staat op bladzijde 19 van een oud leerboek van J. de Haas en Ph.L.Battefeld, bewerkt door A.K.W. Damme. De auteur geeft aan dat het leerprincipe 1. 34-29 23x34 2. 27-22 18x27 3. 28-23 19x28 4. 30x10 15x4 5. 33x31 dat in diagram 38 nog goed was voor schijfwinst, nu verloren is door het zwarte antwoord: 17-22 6. 39x30 21-27 7. 32x21 16x47 met dam voor zwart. Vanuit de diagramstand kan wit in het voordeel komen (nieuw!) Of dit grote voordeel winnend is blijft voorlopig de vraag, maar wit is al lang blij een antwoord te hebben op een dreigende nederlaag. Wit krijgt dus groot voordeel door 1. 34-29 23x35 2. 25-20! 34x25 (op 14x25 zou wit zeker winnend voordeel krijgen door 3. 28-22 17x28 4. 32x14 21x32 5. 30x19 13x24 6. 39x19 15-20 7. 37x28 20x9 8. 19-14 9x20 9. 28-23 18x29 10. 33x15 met winnende doorbraak voor wit) 3. 20x9 13x4 (op 3x14 volgt eenvoudig 4. 28-22 17x28 5. 32x3 21x32 6. 3x29 enz.) 4.28-22 17x28 5. 33x2 3-8 6. 2x13 19x8. Nog veel studie plezier toegewenst ook in de nevenvarianten die hier geen aandacht konden krijgen. Hans Jansen

Oplossing SCHAKEN:
1.Tg6+ fxg6 (...hxg6 2.Dg7 is meteen mat) 2.Dh8+! Kxh8 3.Txf8 mat. Arno Bezemer

Oplossing BRIDGE:
Trek 4x troef (in dummy gooi je een ♦ weg) en incasseer dan vier ♣-slagen (in de hand een ♦ weg) waarmee je in dummy eindigt. Iedereen heeft 4 kaarten over. Of Noord of Zuid moet een 3 krt ♦ over houden en daarmee dus een singleton ♣. Als dat Zuid is dan heeft hij ♠A sec gezet; je troeft een kleine ♣ en ♠H wordt hoog. Zuid moet dus ♠A8 bewaren en van ♦ een doubleton. Maar dan moet Noord een ♠ weggooien en zet daarmee ♣V sec. Je speelt dan vanuit dummy ♠H voor die Zuid moet dekken; je troeft die en bij Noord valt ♠V. Je steekt over in ♦ en ♠T is hoog geworden. Geloof het of niet, bridgetoppers vinden deze speelwijze tijdens een echte wedstrijd. Een kwestie van nog even oefenen? Guido Bakker

Bridgekraker

Tegen 6 ♠ start Noord met ♠V

♠ VB9743
♥ 32
♦ VT4
♣ T2

leider

♠ AB7
♥ HV2
♦ H32
♣ 8762

N
W
Z
O

dummy

♠ 53
♥ AB9
♦ AB94
♣ HVBT

Bridge

Een bridgekraker (voor gevorderden) met open kaarten: ‘double dummy’. Deze hersenkraker is zo lastig dat ik hem met open kaarten geef. Na een zwakke 2 ♠-opening (6 krt ♠ met 5-10 punten) bij Noord ben je leider geworden in 6 ♥. Noord start met ♠V en je speelt ♠5 uit de dummy bij. Noord blijft aan slag, kan niet ♠doorspelen en switcht ♣T die je laat doorlopen naar ♣A. Je hebt 11 vaste slagen, waar komt je 12-de slag vandaan? Guido Bakker

Denkend aan Oud-Zuid

Voor trainings- en coachingdoeleinden

Of je nu een ziekenhuis belt, een gemeentelijke instantie of een krant, in negen van de tien gevallen hoor je na het welkom van de computer de zin: "dit gesprek kan worden opgenomen voor trainings- en coaching doeleinden". Mooi denk je, dan zal er in ieder geval aandacht gegeven worden aan het gesprek. Of zo'n gesprek er ooit komt is echter maar de vraag want nadat je er even goed voor bent gaan zitten vervolgt de computer met: "Om u van dienst te zijn volgt hier een keuzemenu".

Zomaar een levend mens aan de lijn

Vervolgens krijg je vijf mogelijkheden voorgeschoteld waarvan je er één moet uitkiezen. Niet te langzaam, want dan reageert de computer met de mededeling dat er nog geen antwoord ontvangen is en ook niet te vlug want dan gaan ze het keuzemenu herhalen. Als je één of twee keer te vlug of te langzaam gekozen hebt dan besluit de computer het gesprek te beëindigen en wensen ze je nog een fijne dag. Een levend mens die gewoon de telefoon oppakt is in geen velden of wegen te bekennen dus probeer je het maar opnieuw. Gek word je er van!

Iemand die mijn wanhoop begreep

Mij gebeurde het bij de Volkskrant. Na een heupoperatie moest ik drie weken naar een herstellingsoord en

ik wou de krant daar drie weken laten bezorgen. Geen probleem meldt de krant in de colofon. Bel de klantenservice en we regelen het. Nou, nee dus! Al dwalend in het keuzemenu werd mij keer op keer nog een goede dag toegewenst, maar verder kwam ik niet. Uit pure wanhoop belde ik naar het nummer van de redactie en daar trof ik een aardige meneer die mijn wanhoop begreep en het alsnog voor mij regelde. Hoera. Maar na drie weken eindelijk weer thuis, wilde ik de krant weer op mijn huisadres. Na wat dwalen probeerde ik het weer via de redactie maar deze keer hadden ze de truc door. Ik had het woord verhuizing nog niet uitgesproken of ik werd automatisch verbonden met de klantenservice. Na een aantal keren dwalen, ik merkte dat ik me al bij dat dwalen had neergelegd, kreeg ik door

stom toeval of gewoon geluk een behulpzame aardige mevrouw aan de telefoon. Ze was overigens net zo verbaasd als ik dat er zo maar ineens contact was. Kennelijk was zij eraan gewend dat de computer alles regelde.

De krant weer lekker thuis

Nadat we het erover eens waren dat dat hele computergedoe kil, afstandelijk en mens-negerend was en nadat ik haar een 9 had gegeven voor trainings- en coaching doeleinden had ik het eindelijk voor elkaar. De krant werd weer lekker thuisbezorgd.

Computers inzetten in plaats van mensen zal wel goedkoper zijn dacht ik later, maar ook een absurd en weinig effectief beleid. Bijna dagelijks wordt mij en iedereen die boodschappen doet voor de ingang van Albert Heyn op het Museumplein door vlotte jongens en meisjes vriendelijk doch dringend gevraagd een goedkoop abonnement te nemen. Soms lukt het, vaak niet. Waarom zet de krant die vriendelijke jongeren niet achter de telefoon. Wat zou het niet heerlijk zijn als je de krant belt en zomaar een levend mens aan de lijn krijgt. Kranten hebben het moeilijk, ik weet het, maar een beetje mensvriendelijker zou zeker hun populariteit vergroten en een dikke voldoende opleveren voor trainings- en coachingdoeleinden.

hansbeerends@planet.nl

P.C. Hooftstraat bij de Van Baerlestraat

Op een foto uit 1900 zien we dat de paardentram de P.C. Hooftstraat inrijdt vanuit de Van Baerlestraat. In 1883 verscheen de paardentram in deze straat die de verbinding verzorgde tussen de Dam en de Willemsparkweg, een van de nieuwe buurten van Amsterdam-Zuid. Er waren tot 1900 opvallend weinig winkels in de Vondelparkbuurt.

In de P.C. Hooftstraat waren in 1876 zelfs nauwelijks winkels. In 1900 iets meer, waaronder twee winkels in zogeheten 'comestibles' (delicatessen). Winkels waren in deze chique woonwijk ook minder nodig. Voor de dagelijkse boodschappen had men personeel en voor de aanschaf van luxe en duurzame goederen gingen de bewoners 'winkelen' in de stad. Er waren goede verbindingen met de paardentram. In 1903 werd deze vervangen door de nieuwe elektrische tramlijn 2. Een jaar later kwam tramlijn 3 erbij, toen deze vanaf de Eerste Constantijn Huygensstraat via het Leidschebosje en de P.C. Hooftstraat en Van Baerlestraat werd verlengd, richting Ceintuurbaan en verder.

Vondelbrug

Al vanaf 1914 waren er plannen vanuit Publieke Werken voor een viaduct over het park. Mede door de Eerste en Tweede Wereldoorlog kwam de Vondelbrug er pas in 1947. Ruim tien later, in 1958, werden er tramrails op aangelegd, waarna lijn 3 de rechtstreekse route vanaf de Eerste Constantijn Huygensstraat kon gaan rijden. Ook lijn 2 reed toen door deze straat en vanaf 1982 ook lijn 5. De lijnen 2 en 5 verdwenen hier toen de nieuwe trambaan door de Hobbestraat en Paulus Potterstraat in 1992 in gebruik kwam. Lijn 5 bleef wel op het gedeelte tussen de Paulus Potterstraat en Roelof Hartplein rijden.

Op de foto van nu zijn vele winkelalages en wat terrasjes. En fietsers. Op de vier hoeken van de P.C. Hooftstraat zijn nu een juwelier en kledingzaken. De hele P.C. staat nu bekend als de luxe modestraat van Amsterdam. De Vondelbrug is een ontwerp van Piet Kramer met beeldhouwwerk van Hildo Krop. Een scène uit de Gijsbrecht van Aemstel en in beide wanden van het viaduct reliëfs van een jongen en een meisje tussen koppen van dieren en elfen. De naam Vondelbrug is tweemaal uitgebeiteld uit natuursteen. Aan de oostkant is er bij de trapgang nog beeldhouwwerk van Kramer zelf te vinden. DB

De Vondelbrug kort na de opening in 1947, gezien vanuit de Constantijn Huygensstraat. Foto: Archief Dagblad Het Vrije Volk – Stadsarchief.

BEELDEND KUNSTENAAR (V)

begeleidt individueel in schilderen/tekenen- beginners en gevorderden, kleine groep, ook postacademische begeleiding en werkbespreking. info: 020-6795427/06-18262248

SHIRLEY HESSELS - ZIEKENVERZORGSTER

Gediplomeerd ziekenverzorgster helpt u graag indien u zorg nodig heeft! Info: 06-22761110 of: www.maatwerkzorg.nl

VOETVERZORGING

Pedicure behandeling en/of Voet-reflexmassage. Eerst even bellen: 06-10520434
Wilma A. Bruinsma / Diabetici aantekening

Woont u in Oud - Zuid en heeft u een leuk idee voor de buurt?

WIJ DENKEN GRAAG MET U MEE

Heeft u maximaal 500 euro nodig om uw idee tot leven te brengen? Dan kunt u terecht bij Combiwel. Bij een hoger bedrag wijzen wij u graag de juiste weg.

Bewoners verzorgen zelf de uitvoering maar kunnen altijd professionals inschakelen voor ondersteuning.

Dus heeft u een leuk idee? Kom er dan mee!

Neem contact op met José Helmer, 06-42360117 j.helmer@combiwel.nl

Combiwel buurtwerk

TOEN

NU